

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§1-3

Διευκρίνιση: Οι προτεινόμενες απαντήσεις στις ερμηνευτικές παρατηρήσεις είναι ενδεικτικές. Αξιοποιούνται κατά κύριο λόγο τα ερμηνευτικά σχόλια του σχολικού βιβλίου, καθώς και οι κειμενικές αναφορές. Τόσο οι παρατηρήσεις όσο και οι απαντήσεις λαμβάνουν υπόψη τις επικαιροποιημένες οδηγίες του ΙΕΠ για το σχολικό έτος 2021-22.

B1. Το συγκεκριμένο προοίμιο εξυπηρετεί απόλυτα το έργο του. Αρχικά, η έκφραση ευγνωμοσύνης προς τους κατηγορούς (*πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας*) [παράδοξο και απροσδόκητο σχήμα], έστω και υπό προϋποθέσεις, αποτελεί στοιχείο πρωτοτυπίας και εντυπωσιασμού, με τα οποία ο ρήτορας επιδιώκει να πετύχει την προσοχή των βουλευτών και να κερδίσει την εὐνοιά τους. Παράλληλα, με το να εμφανίζεται βέβαιος για την πρόθεση της κατηγορίας (συκοφαντία), μειώνει τους κατηγορούς του και προβάλλει την ηθική ποιότητά του· στοιχεία που αναμφίβολα δημιουργούν συμπάθεια προς το πρόσωπό του. Επιπλέον, η αυτοπεποίθησή του και η ελπίδα του ότι θα μεταστρέψει την εις βάρος του δυσμενή εντύπωση αποτελούν προϋπόθεση ευνοϊκού προϋδεασμού των βουλευτών και δημιουργούν εὐλογο ενδιαφέρον για όσα πρόκειται στη συνέχεια να πει. Η ανάδειξη, ακόμα, του δημοκρατικού ήθους του σε συνδυασμό με την ανιδιοτέλειά του διαμορφώνουν θετικό κλίμα υπέρ του Μαντίθεου. Τέλος, εκθέτει με απόλυτη σαφήνεια το εις βάρος του κατηγορητήριο [πολυσύνδετο σχήμα] το οποίο αρνείται έντονα να το αποδεχτεί (*οὐχ ... οὐτ' ... οὐδέ*). (Λέξεις 162)

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, Ὑπὲρ τοῦ ἄδυνάτου §§1-3

B2. Η ηθοποιία ως πρακτική πειθούς εμφανίζεται και στα δύο προοίμια, αλλά με διαφορετική εστίαση. Στον «Ὑπὲρ Μαντιθέου» λόγο οι κατήγοροι του Μαντίθεου χαρακτηρίζονται ως συκοφάντες με έμμεσο τρόπο (*τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις*) και εχθροί του. Ωστόσο, αυτό που κυριαρχεί είναι η επίκληση στο ήθος του ομιλητή. Πιο συγκεκριμένα, τονίζεται η βεβαιότητα και η αυτοπεποίθηση (*σφόδρα ἑμαυτῷ πιστεύω*) ενός ανθρώπου που θεωρεί ότι έχει δίκιο και επιζητά να πείσει τους ακροατές του για να αποκαταστήσει πριν απ' όλα την ηθική τάξη και όχι τόσο για προσωπικό όφελος. Από την άλλη, στον «Ὑπὲρ τοῦ ἄδυνάτου» λόγο επικρατεί η επίθεση στο ήθος του αντιπάλου, του οποίου η ενέργεια χαρακτηρίζεται από ψέματα, μεθοδευμένη εκδικητικότητα και φθόνο (χαρακτηριστική η επανάληψη της λέξης), ενώ την ίδια στιγμή ο κατηγορούμενος αρκείται σε μία σύντομη αναφορά ότι είναι καλύτερος πολίτης από τον αντίπαλό του. (Λέξεις 134)

B3. α-Σ, β-Λ, γ-Λ, δ-Σ, ε-Σ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Δημοσθένης, Κατ' Ἀριστογείτονος §§ 15-17.4

Γ2.Ο Δημοσθένης αιτιολογεί την υποχρέωση όλων των πολιτών να υπακούν στους νόμους με τα ακόλουθα επιχειρήματα. Πρώτα απ' όλα, αναφέρεται στη θεϊκή διάσταση του νόμου, καθώς θεωρεί ότι ο νόμος είναι επινόηση και δώρο των θεών στους ανθρώπους. Επιπλέον, σύμφωνα με τον Δημοσθένη ο νόμος εκφράζει τον τρόπο σκέψης των συνετών ανθρώπων, ενώ, παράλληλα, διορθώνει τόσο τα ακούσια όσο και τα εκούσια σφάλματα. Τέλος, ο νόμος είναι αποτέλεσμα κοινής συμφωνίας των ανθρώπων, σύμφωνα με την οποία είναι απαραίτητο να ζουν όλοι οι πολίτες στο πλαίσιο της κοινωνίας.

Γ3. (ῶ) πόλι, (ῶ) ἄνερ, σχούσης, ἐζήτουν, ἐπείθου

*Οι ενδεικτικές απαντήσεις για τις ερωτήσεις Α1, Β4, Γ1, Γ4 που αναφέρονται στα ίδια κείμενα (διδαγμένο, παράλληλο, αδίδακτο) έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLB_AEG_SOLUTIONDOC_1_15904.